Dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycanda da COVID-19-un geniş yayılması, koronavirus infeksiyasına yoluxma və ölüm hallarının kəskin artması müşahidə olunur. Ona görə respublikamızın bəzi bölgələrində xüsusi karantin rejimi bu və ya digər formada tətbiq edilir, qaydalar sərtləşdirilir.

İnsanların qarşılıqlı təmasları məhdudlaşdırılmalıdır

Koronavirusa yoluxma artarsa, karantin rejimi yenidən sərtləşdirilə bilər

Aylardır ki, Azərbaycan dövləti koronavirus infeksiyasının ölkəmizdə yayılmasının qarşısının alınması, əhalinin sağlamlığının qorunması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirir. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın diqqət və qayğısı sayəsində respublikamızda yaradılmış tibbi infrastruktur, ölkəmizin potensial imkanları pandemiya ilə əlaqədar yaranan çətinliklərin öhdəsindən gəlməyə və vəziyyəti nəzarətdə saxlamağa imkan verir.

Bütün bunlara baxmayaraq, həkim-ekspertlərin açıqlamalarına və rəsmi statistik məlumatlara istinadən deyə bilərik ki, virus artmaqda davam edir. Odur ki, qeyd etdiyimiz kimi, ölkə ərazisində sanitar-epidemioloji vəziyyəti nəzərə alaraq Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah müxtəlif şəhər və rayonların ərazisində xüsusi karantin rejiminin yeni qaydalarının tətbiq edilməsinə dair qərar qəbul edib. İnfeksiyanın geniş yayıldığı Şəki və Lənkəran şəhərlərinin, Qax, Zaqatala, Biləsuvar, Cəlilabad, Masallı, İsmayıllı, Quba, Xaçmaz rayonlarının inzibati ərazisində tətbiq olunan yeni qaydalar, eləcə də Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Yevlax, Mingəçevir, Şəki, Şirvan, Lənkəran şəhərlərində və Abşeron, Göygöl, Samux, Sabirabad, Quba, Ağstafa, Biləsuvar, Xaçmaz, İsmayıllı, Qax, Zaqatala, Cəlilabad, Masallı rayonlarına həftəsonları ictimai nəqliyyatın hərəkətinin dayandırılması ölkədə sanitar-epidemioloji vəziyyəti sabitləşdirmək, xəstəliyin digər ərazilərdə yayılmasını mümkün qədər məhdudlaşdırmaq məqsədi daşıyır.

Görünən odur ki, Bakı şəhəri, onun ətraf kənd və qəsəbələrində koronavirusa yoluxanların sayı əvvəlki aylara nisbətən xeyli çoxalıb. Buna görə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin aidiyyəti struktur bölmələri tərəfindən ötən şənbə və bazar günləri səhər saatlarından paytaxtın əsas küçə, prospekt və yollarında, eləcə də ətraf qəsəbələrində kommunal-təsərrüfat xidmətlərinin əməkdaşları tərəfindən xüsusi kimyəvi maddələrlə növbəti dezinfeksiya işləri həyata keçirilib. İş həcminin çoxluğu, habelə görüləcək işin keyfiyyətli və səmərəli olması nəzərə alınaraq dezinfeksiya tədbirləri iki gün davam etdirilib. Bu zaman istifadə edilən maddələrin qəbul olunmuş müəyyən toksikliyini nəzərə alaraq sakinlərə əvvəlcədən KİV vasitəsilə xəbərdarlıq edilmişdir. Küçələrdə aparılan dezinfeksiya işləri ilə yanaşı, Bakı Şəhər Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin əməkdaşları xüsusi qrafikə uyğun departamentin balansında olan yaşayış binalarında, liftlərdə, həyət və məhəllələrdə, idmanəyləncə qurğularında, məişət tullantılarının atıldığı konteyner meydançalarında tibbi-profilaktik və dezinfeksiyaedici tədbirləri həyata keçiriblər. Əsas məqsəd vətəndaşlarımızı pandemiyadan qorumaqdır.

Tibb üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Şöhrət Qasımovun açıqlamasına görə, payız-qış aylarında yağışlı havalarda dezinfeksiya işləri lokal xarakter daşıyır. Odur ki vətəndaşlarımız koronavirusun daha çox yayılmasına imkan verməmək üçün karantin qaydalarına mümkün qədər ciddi riayət etməlidirlər. Dəfələrlə deyildiyi kimi, insanların məsuliyyətsizliyi, laqeydliyi infeksiyanın yayılma sürətini artırır. Təbii ki, bu da ölkəmizdə virusun artmasına, infeksiyaya yoluxma və ölüm hallarının kəskin çoxalmasına səbəb olur. Müşahidələrdən göründüyü kimi, paytaxt Bakıda, eləcə də respublikamızın bölgələrində virusa yoluxanların sayı durmadan artır, sanitar-epidemioloji vəziyyət gərginləşir. Buna görə də infeksiyanın yayılma sürəti yeni qaydaların tətbiq edilməsinə gətirib çıxara bilər.

Payız-qış aylarında kəskin respirator virus infeksiyalarına yoluxma riskinin yüksək olduğunu nəzərə çatdıran Ş.Qasımov onu da qeyd etdi ki, bu fəsillərdə soyuqlama zamanı insanlarda qrip xəstəliyinin əlamətləri də müşahidə edilir: “Bu halda işlər bir az da çətinləşir. Ona görə də soyuq havada qrip, soyuqlama koronavirus xəstəliyinin gedişini daha da ağırlaşdıra bilir”.

Alim daha sonra bildirdi ki, qrip xəstəliyi özü xüsusi diaqnoz tələb edir. COVID-19 kimi xəstəliyə də diaqnoz yalnız PSR müayinəsi əsasında qoyulur: “Lakin əvvəllər də belə olub ki, qrip xəstəliyinə əlamətlərinə görə klinik diaqnoz qoyulub və bu, xəstəlik vərəqəsində tənəffüs yollarının infeksiyası kimi yazılırdı. Amma COVID diaqnozu klinik deyil, yalnız PSR müayinəsindən sonra qoyulur. Gündəlik statistikada müşahidə olunan artma-enmə faktına gəlincə, burada aparılan test sayı əhali kontingenti ilə müəyyənləşdirilir. Yəni bura tendensiya təsir etmir. Onsuz da hava-damcı yolu ilə keçən viruslar uşaqdan-böyüyə hamını bu xəstəliyə yoluxdura bilir. Amma bir məsələ daim diqqətdə saxlanılmalıdır ki, insan yoluxduğu zaman səhhətində hər hansı qeyri-adi hal hiss edərsə, tibbi yardım üçün mütləq sahə həkiminə müraciət etməlidir. Hamı nəzərdə saxlamalıdır ki, sosial məsafəni qoruyan, gigiyenik qaydalara əməl edən insanlara virus az miqdarda keçə bilir. Belələri xəstələnmədən virusa qarşı immunitet qazanır. Əgər hansı şəxslərə çox virus keçərsə, immuniteti nə qədər güclü olsa da, yenə də xəstələnib ciddi fəsadlarla qarşı-qarşıya qala bilər”.

Bütün bunlar həm də onu deməyə ehtimal yaradır ki, SMS-lə icazə sistemi yenidən gündəmə gələ bilər. Ali dərəcəli həkim Həsən Məmmədov isə bildirir ki, vəziyyət belə davam edərsə, yoluxanların sayı daha da arta bilər. Xəstəliyin bir insandan digərinə çox asan və sadə yolla yoluxduğuna, yoluxma əmsalı yüksək bir xəstəlik olduğuna görə insan faktoru çox önəmlidir.

Koronavirusa yoluxma sayı gündən-günə artdığı üçün sərt karantin rejiminin yenidən tətbiq olunması, xüsusilə də SMS icazənin təbiqi gündəmə gətirilir. Təcrübə göstərir ki, SMS icazə yenidən tətbiq olunarsa, yoluxma sayının azalması mütləqdir. Bundan əlavə, qapalı məkanlarda maskanın taxılmasına və sosial məsafənin saxlanılmasına nəzarət daha da gücləndirilməlidir.

Həkim H.Məmmədovun fikrincə, SMS icazənin yenidən tətbiq edilməsi gözləniləndir: “Karantin rejimi yenidən sərtləşdirilə bilər. Yoluxmaların sayının daha çox artmaması üçün sərt karantin tədbirlərinin görülməsi vacibdir. İnsanların bir-birilə təmasları məhdudlaşdırılmalıdır. Bilirsiniz ki, orta məktəblər və metro bağlanıb. Bunun özü də karantin rejiminin sərtləşdirilməsidir. Hətta evdə qalmağa qədər karantin rejimi sərtləşdirilə bilər. İnsanlarımız başa düşməlidirlər ki, indiki dövrdə karantin davranışlarına əməl etmək və vətəndaş məsuliyyətini ortaya qoymaq vacibdir. Əlbəttə, məsuliyyətsiz davranışlar yoluxmaların sayının dördrəqəmliyə keçməsinə səbəb olub. Ən təhlükəli məqam isə bu xəstəliyin ön cəbhəyə keçməsidir. Ona görə də lazım olan bütün tədbirlər görülməlidir”.

Müsahibimiz hesab edir ki, qapalı məkanlarda maskanın taxılmasına və sosial məsafənin təmin edilməsinə nəzarət gücləndirilməlidir: “Əks təqdirdə, növbəti həftələrdən başlayaraq “SMS icazə” sisteminə keçilə bilər. Bundan əlavə, bəzi müəssisələrin bağlanması barədə qərarların verilməsi də gözləniləndir. Bütün bunlar yoluxma sayının artmasının qarşısını alan ən zəruri addımlardır”.

Bir daha vətəndaşlarımızı COVID-19 virusu ilə mübarizədə mövcud karantin tələblərinə və həkimlərin məsləhətlərinə ciddi riayət etməyə, tibbi maskalardan və digər zəruri tibbi-profilaktik vasitələrdən istifadəyə, habelə ictimai yerlərdə kənar şəxslərlə minimum kontaktda olmağa çağırırıq.

Rəhman SALMANLI,
“Azərbaycan”

Azərbaycan.- 2020.- 18 noyabr.- S.13.